

Το ΤΕΛΟΣ της ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ -και όχι μόνο- στη ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Γκόρας Γιώργος, Ανδρέας Θρασυβούλου
Εργαστήριο Μελισσοκομίας - Σηροτροφίας Α.Π.Θ.
email : panthakk@yahoo.gr | www.beelab.gr

Στις 29 και 30 Μαρτίου, πραγματοποιήθηκε στην Ιερισσό της Χαλκιδικής διημερίδα με θέμα «Η μεταλλεία χρυσού σε περίοδο οικονομικής κρίσης και επιπτώσεις στο περιβάλλον» με οργανωτική επιτροπή το Σύλλογο Φίλων Περιβάλλοντος Ιερισσού, το Πανελλήνιο Δίκτυο Οικολογικών Οργανώσεων και τις Επιτροπές Αγώνα Χαλκιδικής. Κατά τη διάρκεια της διημερίδας, αναπτύχθηκαν θέματα από τους καλεσμένους Καθηγητές του Πανεπιστημίου (εικόνα 1), ειδικών στους τομείς που ο καθένας αντιπροσωπεύει και οι οποίοι ανέλυσαν το μέγεθος της καταστροφής που όχι μόνο αναμένεται αλλά ήδη συντελείται σήμερα στις Σκουριές της Χαλκιδικής και υπάρχει σχεδιασμός να ξεκινήσει και σε άλλες περιοχές. Επιγραμματικά αναφέρονται οι ομιλητές και η ειδικότητά τους, προκειμένου να γίνει αντιληπτή η βαρύτητα των όσων αναφέρθηκαν και επιστημονικά τεκμηριώθηκαν, αλλά και η πληρότητα της κάλυψης του συγκεκριμένου θέματος:

Παναγιωτόπουλος Κυριάκος

Καθηγητής Εδαφολογίας Α.Π.Θ.

Λαζαρίδης Χαράλαμπος

Καθηγητής Μηχανικής Τροφίμων Α.Π.Θ.

Κατσιφαράκης Κων/νος

Καθηγητής Τομέα Υδραυλικής & Τεχνικής Περιβάλλοντος Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών

Τριανταφυλλίδης Γεώργιος

Μεταλλειολόγος Μηχανικός Επίκουρος Καθ. Α.Π.Θ.

Τσιπάς Δημήτρης

Καθ. Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ. Εργ. Μεταλλογνωσίας

Γκόρας Γιώργος

Διδάκτορας Μελισσοκομίας Α.Π.Θ.

Γεωργιάδου Μαρία

Ψυχολόγος Α.Π.Θ.

Κυρίτσης Γιώργος

Δικηγόρος

Στούμπου-Κατσαμούρη Ελένη

Αρχαιολόγος – Σκηνοθέτρια Υπουργείου Πολιτισμού

Μπένος Αλέξης

Καθ. Κοινωνικής Ιατρικής & Υγιεινής Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.

Ελευθεριάδης Χρήστος

Αναπληρωτής Καθηγητής Τομέα Πυρηνικής Φυσικής & Στοιχειωδών Σωματιδίων, Τμήμα Φυσικής Α.Π.Θ.

Ζάγκας Θεοχάρης

Καθ. Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ.

Την ημερίδα πλαισίωσαν οργανώσεις περιβάλλοντος και οικολογίας από όλη την Ελλάδα, σύλλογοι φίλων περιβάλλοντος, εκπρόσωπος της περιβαλλοντικής οργάνωσης «Καλλιστώ» και εκπρόσωπος της Greenpeace Ελλάδας. Παρών ήταν και ο ευρωβουλευτής Κρίτυνας Αρσένης και η βουλευτής Ιγγλέζη Κατερίνα, οι οποίοι απεύθυναν χαιρετισμό στην αρχή της ημερίδας αλλά ήταν παρόντες και καθ' όλη τη διάρκεια του διημέρου, παρακολουθώντας και παρεμβαίνοντας κατά την ανταλλαγή απόψεων. Τα αποτελέσματα της διημερίδας ήταν ιδιαίτερα ανησυχητικά καθώς η καταστροφή που έχει προγραμματιστεί και συντελείται ήδη στις Σκουριές, με σχεδιασμό για περαιτέρω επέκταση σε Κιλκίς, Σέρρες, Κομοτηνή, είναι μη αναστρέψιμη. Ο «χαμηλού κόστους» χαρακτήρας της εταιρείας εκμετάλλευσης, δεν αφήνει περιθώρια αμφιβολίας για τον τρόπο που θα δραστηριοποιηθεί. Το οικονομικό σκάνδαλο που επίμονα αποσιωπείται από τα ΜΜΕ, για την αγοραπωλησία αλλά και η αποκάλυπτη προστασία που λαμβάνει από την ελληνική κυβέρνηση καταπατώντας κάθε συνταγματικό δικαίωμα έκφρασης και αντίδρασης της κοινωνίας που αντιστέκεται, δεν αφήνει περιθώρια για εφησυχασμό. Τα δένδρα κόβονται, η εξόρυξη ξεκίνησε, το αρσενικό βρίσκεται ήδη στο νερό των κατοίκων. Η μέθοδος εξόρυξης από μόνη της όπως περιγράφεται από την εταιρεία είναι δολοφονική, καθώς δεν υπάρχουν δεδομένα παγκοσμίως της αποτελεσματικότητας και ασφάλειας, ενώ έχει ήδη απαλλαχτεί δια νόμου από οποιαδήποτε ποινική ευθύνη, χωρίς να έχει την παραμικρή υποχρέωση για αποκατάσταση ζημιών που μπορεί να προκληθούν στο περιβάλλον, στα πολιτιστικά μνημεία και αλλού. Ήρθαν να εκμεταλλευτούν ένα κομμάτι γης που είναι πολύ φτωχότερο από άλλων χωρών (μόλις 0,89 γραμμάρια χρυσό στον τόνο) και τους συμφέρει απλά και

μόνο επειδή το πήραν τζάμπα! Και η μέθοδος είναι άκρως επιθετική που καμία σχέση δεν έχει με τη διαδικασία που από τα χρόνια του Φιλίππου ακόμα εφαρμόζεται με υπόγειες στοές. Ο στόχος της εταιρείας είναι να εξορύξει σε 15 χρόνια 170.000.000 τόνους όταν από την αρχαιότητα ως σήμερα έχουν εξορυχτεί 35.000.000 τόνοι. Ο τρόπος για να γίνει κάτι τέτοιο, οικονομικά και γρήγορα είναι η απόλυτη καταστροφή: Άντληση των υπογείων νερών για να στεγνώσει το βουνό και να είναι δυνατή η εξόρυξη, ανοιχτό όρυγμα 750 μέτρων διαμέτρου και βάθους 250 μέτρων, 5-6 τόνοι εκρηκτικά τη μέρα, 3100 τόνοι τοξικής σκόνης την ώρα (!!) στον αέρα της Χαλκιδικής ολόκληρης.

Και τα κέρδη αυτής της επένδυσης; Κατά βάση 1300 θέσεις εργασίας που υπόσχεται η εταιρεία ότι θα δημιουργήσει. Μεταλλευτικά δικαιώματα δεν προβλέπονται για τη χώρα μας. Ο χρυσός δεν βγαίνει για την Ελλάδα, όπως ίσως εύστοχα προσπαθεί να δημιουργήσει τέτοιες εντυπώσεις η ονομασία της εταιρείας «Ελληνικός Χρυσός». Είναι

Καναδικών συμφερόντων εταιρεία, με συμμετοχή του ομίλου Μπόμπολα. Τα όποια ορυκτά εξαχθούν ανήκουν αποκλειστικά σε αυτούς. Ήρθαν να ρημάξουν, να πάρουν και να φύγουν, αφήνοντας πίσω κατεστραμμένη γη, ρυπασμένη και χωρίς την ικανότητα να αναστραφεί αυτή η κατάσταση.

Έχει κανείς την αίσθηση ότι θα υπάρξει ξανά τουρισμός, κτηνοτροφία, αλιεία, γεωργία σε αυτόν τον τόπο; Έχει νόημα να μιλάμε για μελισσοκομία σε Χαλκιδική και Θάσο ή ευρύτερη Μακεδονία;

Τη μεγαλύτερη έκπληξη επιφύλασσε η επόμενη μέρα της Διημερίδας οπότε διοργανώθηκε επίσκεψη στη θέση των Σκουριών προκειμένου να αποκτήσει το ακροατήριο δική του άποψη για το μέγεθος της καταστροφής, στο βαθμό βέβαια που μπορείς να προσεγγίσεις μιας και πλέον πρόκειται για προτεκτοράτο της εταιρείας με αισθητή (διακριτική ομολογουμένως πιθανόν λόγο της παρουσίας των ανεξάρτητων συλλόγων από όλη την Ελλάδα) παρουσία της αστυνομίας πίσω και μπροστά από το συρματοπλεγμένο δάσος.

Εικόνα 1
Άποψη από το χώρο διεξαγωγής της Διημερίδας. Το ακροατήριο σε πολλές περιπτώσεις παρακολουθούσε ακόμα και όρθιο

Εικόνα 2

Η πρώτη αίσθηση που αποκτάς στο δρόμο για τις θέσεις της εκμετάλλευσης είναι πως τέτοιοι δρόμοι δεν έχουν συναντηθεί ποτέ μέσα στο δάσος, δεδομένου των κανονισμών, περί διαστάσεων, υλικό κάλυψης αλλά και κίνησης οχημάτων σε έναν δασικό δρόμο. Από νωρίς αισθάνεσαι την καταπάτηση βασικών κανονισμών με δρόμους διαστάσεων λεωφόρου

Εικόνα 3
Πρώτο σημείο συνάντησης: Η θέση κατασκευής του εργοστασίου επεξεργασίας. Η εξέλιξη των έργων είναι εμφανής.

Εικόνα 4: Τα πρώτα εμπόδια. Η κυκλοφορία στο βουνό, δεν είναι πλέον δημόσιο αγαθό

Εικόνα 5: Στο βαθμό που μπορείς να διακρίνεις, έχει δημιουργηθεί πλάτωμα για την εγκατάσταση εργοστασίου. Χωρίς την απαιτούμενη άδεια από τη Πολεοδομία και ενώ έχει καταγγελθεί, τα έργα συνεχίζονται κανονικά

Εικόνα 6: Η παρουσία της αστυνομίας συνεχής μέσα και έξω από την πύλη

Εικόνα 7: Δασικός δρόμος...

Εικόνα 8: Χιλιόμετρα στοιβαγμένων ξύλων δεξιά και αριστερά από τον «Δασικό Δρόμο». Όπως μας ενημέρωσαν τα συγκεκριμένα ξύλα είναι η τελευταία σοδειά μιας και τα προηγούμενα αξιοποιήθηκαν.

Εικόνα 9: Για να μη ξεχνιόμαστε ότι δεν είμαστε στο δάσος

Εικόνα 10: Η θέση για το ανοιχτό όρυγμα. Και εδώ περιορισμός και εδώ η παρουσία της αστυνομίας

Εικόνα 11: Εξήγησε στο μικρό παιδί, τι συμβαίνει στο βουνό του

Εικόνα 12: Άποψη του κόσμου που προσήλθε όπως μπορούσε με φόντο τις τριπλές σειρές ξύλων

Εικόνα 13: Το τρίτο σημείο συνάντησης, στον Καρατζά Λάκκο όπου τα παιδιά από την Ιερισσό μας περίμεναν με ψησταριές

Εικόνα 14: Το μόνο σημείο όπου είχαν ανοίξει τις πύλες, φυσικά μέχρι ένα σημείο και με τις αστυνομικές δυνάμεις πανταχού παρών

Εικόνα 15: Άποψη της εσωτερικής πλευράς των σύγχρονων φραγμάτων που χρησιμοποιεί η εταιρεία σε όλο το μήκος, από το βουνό μέχρι τη ρεματιά

Εικόνα 16 : Και όπου δεν φτάνουν τα φράγματα...το συρματοπλεγμα

Εικόνα 17: Η πρόσβαση σε υψηλότερα σημεία προκειμένου να αποκτήσεις πανοραμική άποψη, έγινε μόνο με την «καταπάτηση» των συρματοπλεγμάτων

Εικόνα 18
Ξεκίνησαν, καταστρέφουν, προστατεύονται, δεν υπολογίζουν ανθρώπινες ζωές. Εδώ κάποτε υπήρχε δάσος, υπήρχε ζωή, υπήρχαν μέλισσες.
Αντίο ωραία Χαλκιδική

ΓΙΑΤΙ ΧΑΝΕΤΑΙ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΑ Η ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

• **Γιατί** κάθε ώρα εξόρυξης θα παράγονται 3116 τόνοι σκόνης (25.000 τόνοι το οκτώωρο!!). Η σκόνη αυτή θα είναι επιβαρημένη με θειούχες ενώσεις βαρέων μετάλλων, αρσενικό, κάδμιο, χρώμιο κ.ά και με ευνοϊκό άνεμο θα μεταφέρεται σε αποστάσεις σ' όλη τη Χαλκιδική, τη Θάσο και ασφαλώς τη Θεσσαλονίκη.

• **Γιατί** η σκόνη αυτή θα καλύψει το έδαφος, το νερό, τα φυτά και τις μελιτώδεις εκκρίσεις του πεύκου. Με τη σκόνη αυτή τα αυτοφυή φυτά δεν θα μπορούν να φωτοσυνθέσουν, να παράγουν νέκταρ και γύρη, να πολλαπλασιαστούν και να επιζήσουν. Ο εργάτης στο πεύκο επίσης κινδυνεύει να εξαφανιστεί είτε από την άμεση κάλυψή του από τη δηλητηριώδη σκόνη, είτε με την ξήρανση των πεύκων.

• **Γιατί** εάν ο εργάτης του πεύκου καταφέρει να επιζήσει, το μελίτωμα το οποίο θα παράγει θα είναι ρυπασμένο από τη σκόνη. Η ρύπανση του μελιτώματος είναι εντονότερη γιατί εκτίθεται πολύ περισσότερο από το νέκταρ το οποίο προστατεύεται από την στεφάνη του άνθους. Έτσι, εάν οι μέλισσες καταφέρουν να συλλέξουν το μελίτωμα, το προϊόν που θα προκύψει θα είναι υποβαθμισμένο ποιοτικά και οι Έλληνες μελισσοκόμοι θα χάσουν μια εξαιρετική μελισσοκομική νομή. Η δυσφήμιση και μόνο είναι αρκετή για να καταστρέψει τη σοδειά ή και ολόκληρο τον κλάδο.

• **Γιατί** η ρύπανση του αέρα, της τροφής και του νερού θα δημιουργήσει μεγάλες απώλειες από άμεσες και έμμεσες δηλητηριάσεις στις μέλισσες,

• **Γιατί** η ρύπανση θα έχει ως αποτέλεσμα την κάλυψη των οσμητικών μονοπατιών που χρησιμοποιούν οι μέλισσες για να εντοπίσουν την τροφή τους και άρα αδυναμία συλλογής τροφών, συρρίκνωση των πληθυσμών των μελισσών και μεγάλες απώλειες.

• **Γιατί** τα αυτοφυή και καλλιεργούμενα φυτά τα οποία αναπτύσσονται σε εδάφη ρυπασμένα με βάρεια μέταλλα, προσλαμβάνουν και συσσωρεύουν τα μέταλλα στους ιστούς, στο νέκταρ και στη γύρη. Όταν οι μέλισσες συλλέξουν και μεταφέρουν το επιβαρυμένο νέκταρ ή την γύρη στην κυψέλη, τα προϊόντα τους ρυπαίνονται, ο γόνος τους δηλητηριάζεται, οι πληθυσμοί τους συρρικνώνονται και τέλος ολόκληρο το μελίσι χάνεται.

• **Γιατί** η μεταλλευτική δραστηριότητα στη Χαλκιδική θα καταπονήσει τα μελίσια (έλλειψη τροφής και νερού, ρύπανση του αέρα, της τροφής και γενικά του περιβάλλοντος, δηλητηριάσεις) γεγονός που θα προκαλέσει εξάρσεις σε ασθένειες των μελισσών όπως οι Σηψιγονίες, η Ασκόσφαιρα και η Νοσεμίαση. Το γεγονός αυτό θα δημιουργήσει ιδιαίτερα μεγάλα προβλήματα, γιατί δεν προβλέπε-

ται για τις ασθένειες αυτές η χρήση θεραπευτικών σκευασμάτων. Παράλληλα λόγω του ότι στη Χαλκιδική συσσωρεύεται μεγάλος αριθμός μελισσιών, οι ασθένειες διασπείρονται πολύ γρήγορα από μελισσοκομείο σε μελισσοκομείο και από περιοχή σε περιοχή.

• **Γιατί** η αποψίλωση δασικής βλάστησης σε έκταση 2000 στρέμματα και η απόθεση φυτικής γης θα καταστρέψει την υπάρχουσα βλάστηση στην περιοχή απόθεσης. Θα επηρεάσει επίσης αρνητικά άλλα είδη εντόμων επικονιαστών όπως είναι τα διάφορα είδη αγρίων μελισσών των οικ. Apidae, Anthophoridae, Megachilidae, Halictidae, Colletidae και άλλα τα οποία κάνουν τις φωλιές τους στο έδαφος. Μαζί με τις αγριομέλισσες θα εξαφανιστούν δεκάδες φυτά, των οποίων η επικονίαση εξαρτάται αποκλειστικά από τα έντομα αυτά.

Έκκληση προς τους μελισσοκόμους της Χαλκιδικής

Κάνουμε έκκληση στους συναδέλφους μελισσοκόμους ιδιαίτερα τους μελισσοκόμους της Χαλκιδικής να αφυπνιστούν. Η μελισσοκομία μας, η μελισσοκομία που πρώτος δίδαξε ο Σταγειρίτης Αριστοτέλης κινδυνεύει να καταστραφεί. Μαζί μ' αυτήν, κινδυνεύουν όσα καταφέραμε εμείς, οι πατεράδες μας, οι παππούδες μας, οι παππούδες των παππούδων μας και οι πρόγονοί μας. Η αδράνειά μας είναι εγκληματική. Εγκληματική για το περιβάλλον, εγκληματική για τις μέλισσες, εγκληματική για τις επόμενες γενεές μελισσοκόμων. Δεν είναι δυνατό να συντελείται τέτοιο ανοσιούργημα και οι μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί και σύλλογοι της Χαλκιδικής και της Θάσου να απέχουν από οποιανδήποτε εκδήλωση, διαμαρτυρία ή έστω αρνητική τοποθέτηση και να σιωπούν. Δεν είναι δυνατό οι μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί της Χαλκιδικής, οι οποίοι επιδοτήθηκαν για δένδροφυτεύσεις από το ΥΑΑΤ, να κλείνουν τα μάτια όταν την ίδια στιγμή αποψιλώνονται τα δάση της Χαλκιδικής, μολύνεται το νερό και ο αέρας και η περιοχή τους μετατρέπεται σε χαβούζες αποβλήτων. Πώς μπορεί κανείς να εφησυχάζει όταν ο τόπος που γεννήθηκε, μεγάλωσε, ο τόπος που τον τρέφει και τον στηρίζει καταστρέφεται και γίνεται βορά στα ξένα συμφέροντα; Οι μελισσοκόμοι δεν μπορούν να γίνουν μεταλλωρύχοι. Έχουν μάθει να ζουν πάνω από τη γη, να προστατεύουν το περιβάλλον, να αναπνέουν τον αέρα του βουνού και να πίνουν το καθαρό νερό του. Έχουν μάθει να κυκλοφορούν ελεύθερα στα βουνά χωρίς φράγματα, συρματοπλέγματα και περιορισμούς. Οι μελισσοκόμοι της Χαλκιδικής επιτέλους θα πρέπει να αντικρύσουν την πραγματικότητα και να δουν ξεκάθαρα την καταστροφή που έρχεται.

